

Grammatiska kategorier på A2- och B1-nivå

(Kursiv stil är endast B1)

Substantiv

En/Ett

En dator är ett bra arbetsinstrument.

Obestämd form

Hon köpte ett lexikon och en roman på bokrean.

Artikellös form

Han är ekonom.

Har du bil? / Kör du bil?

De äter alltid middag tillsammans.

Bestämd form

Har du precis kommit från arbetet?

Solen skiner.

Bestämd/Obestämd form efter vissa ord

- ”förra” + bestämd form

Det var roligare förra gången.

- ”nästa” + obestämd form

Kan du komma nästa vecka?

- ”samma” + obestämd form

Ska vi ses samma tid?

- interrogativa pronomen + obestämd form

Vilken restaurang ska vi gå till?

- indefinita pronomen + obestämd form

Det är ingen fara.

- possessiva pronomen + obestämd form

Är det deras bil som står där?

- genitiv + obestämd form	Kommer <u>Annas pojkvän</u> från Finland?
Plural	
- obestämd form	Jag köpte <u>rosor</u> , <u>tulpanlökar</u> , <u>bananer</u> , <u>äpplen</u> och <u>ägg</u> på torget.
- bestämd form	Jag vill ha <u>stolarna</u> vid <u>bokhyllorna</u> och <u>fåtöjlerna</u> framför <u>fönstren</u> och <u>fotona</u> på bordet.
alltid plural	De säljer snygga <u>kläder</u> . Jag har inga <u>pengar</u> . Var är mina <u>glasögon</u> ? Jag måste tvätta mina <u>jeans</u> .
alltid singular	Det kommer så mycket <u>reklam</u> i brevlådan. Hon drack mycket <u>vatten</u> efter joggingturen.
oregelbunden plural	Var är mina <u>böcker</u> ? Jag har inte varit i många <u>länder</u> . Hur många <u>bokstäver</u> är det? Man passerar många små <u>städer</u> på vägen. Jag har små <u>fötter</u> .
Genitiv	Chefens <u>rum</u> ligger till höger.

Räkneord

Grundtal

Jag fick tio kronor i rabatt.

Ordningstal

Jag tycker att den första var bäst.

Det är tredje gången vi är här.

Substantiverade räkneord

Ta åtta till Stortorget.

Verb

Tempus

Presens

en vana

nutid

fortlöpande

Jag tvättar och städar på helgen.

Nu är jag törstig.

De arbetar på samma företag.

Perfekt

ej avslutad tid

inget tidsmärke

perioden före

förflutet relaterat till nu

Jag har inte ätit i dag.

Har du läst på universitetet?

Jag kommer förbi när jag har packat upp.

Jag har slutat röka.

Preteritum

tempusharmoni

avslutad tid

avslutad tid utan tidsmärke

Hon skrattade när han ramlade.

De byggde hus förra året.

När upptäckte du det?

Pluskvamperfekt

Innan jag flyttade hit hade jag varit här tre gånger.

Han var hungrig. Han hade inte ätit på två dagar.

Futurum

Jag kommer efter jobbet i morgon kväll.

Ska vi grilla på lördag?

Jag tror att han kommer att bli väldigt glad.

Tänker du fortsätta kursen i höst?

Jag betalar när jag har fått lön.

Modala hjälpverb

måste

vill

kan

ska

får

brukar

behöver

Vi måste åka nu.

Vill du dansa?

Han kan inte köra bil.

Det här ska ni kunna på provet.

Får man röka här?

De brukar gå ut och äta efter kursen.

Vi behöver växla pengar.

Verbformer

Konjugationerna

- första konjugationen

kontaktar, kontaktade, kontaktat

- andra konjugationen	drömmer, drömde, drömt / läser, läste, läst
- tredje konjugationen	tror, trodde, trott
- fjärde konjugationen och oregelbundna verb	är, var , varit gör, gjorde, gjort sitter, satt, <i>sittit</i> äter, åt, <i>ätit</i> kommer, kom, <i>kommit</i> har, hade, <i>haft</i> går, gick, <i>gått</i> ser, såg, <i>sett</i> säger, sade, <i>sagt</i> vet, visste, <i>vetat</i> kan, kunde, <i>kunnat</i> blir, blev, <i>blivit</i> finns, fanns, <i>funnits</i> får, fick, <i>fått</i>

Imperativ

Välkommen! Kom in!
Berätta om filmen igår.

Infinitiv

Jag tycker om att resa.
Familjen brukar resa till Gotland på
semestern.

Konditionalis 1

Jag skulle också göra det om jag inte var så blyg.

s-former

Reciproka verb

När ska vi träffas?
Vi ses nästa vecka.

Alltid s-form

Trivs du i Kiruna?

Hoppas (att) det går bra.

Det finns ingen mjölk hemma.

Reflexiva verb

De gifte sig i somras.

Jag kan inte koncentrera mig.

Intransitiva verb

”vaknar”

Det var svårt att vakna i morse.

”dör”

Många dör i trafiken varje år.

- Positionsverb

”Står”, ”Sitter”, ”Ligger”

Han står på busshållplatsen.

De sitter i soffan.

Hon ligger och sover.

Det står en staty på torget.

Det sitter en karta bakom dörren.

Det ligger ett apotek bredvid kaféet.

Transitiva verb

”väcker”

Väck mig halv åtta!

- Positionsverb

”sätter”, ”ställer”, ”lägger”

Ska vasen stå på bordet? Nej, ställ den på hyllan.

Jag lade boken på skrivbordet.

Sätt dig!

Pronomen

Personliga pronomen (subjekt och objekt) Jag kan hjälpa dig om du vill.

Possessiva pronomen

Var det din idé?

Har du mitt telefonnummer?

Här ligger era nycklar.

Reflexiva pronomen

De gifte sig i somras.

Jag måste koncentrera mig.

Reflexiva possessiva pronomen

Stackars Cecilia! Hon har fortfarande inte hittat sin plånbok.

Relativa pronomen

Hon har en bror som är läkare.

Det finns ett kafé där man kan äta en lätt lunch.

Indefinita pronomen

Man får inte cykla här.

Jag har ingen aning!

Hon har många foton från semestern.

Hon kommer hit varje dag.

Jag förstår inte allt.

Har du någon bil?

De har inte haft några inbrott i år.

Har du tappat något?

Någon har tagit min plånbok.

Båda / Bägge exemplen är rätt.

Jag köpte inte den. Jag köpte en annan.

Vill du ha en sådan och tre sådana?

Många var borta från skolan i går.

Demonstrativa pronomen

Vad tar ni för den här kameran?

Ska jag slänga det här / detta?

Förenade interrogativa pronomen

Vilken sida är det?

Självständiga interrogativa pronomen

Vad är det för riktnummer till Eslöv?

Vilken vill du ha?

Vem är det?

Reciproka pronomen

Känner ni varandra?

Adjektiv

Obestämd form

- regelbundna

Hon hade många roliga idéer.

Det var ett roligt program.

Det är en rolig film på TV i kväll.

Jag tycker att den är dyr.

Huset var inte så dyrt.

Biljetterna till konserterna var dyra.

- oregelbundna

Tack, det var gott!

Kan jag få tre små ...?

Hur brett är skåpet?

Bestämd form

- regelbundna

+ fristående bestämd artikel

Är den vita tröjan på rean?

Det är i det röda huset där borta.

Vad kostar de gröna druvorna?

Jag bor i det lilla huset på vänster sida.

- oregelbundna
- + fristående bestämd artikel

Komparativ

- regelbunden

Det är mycket kallare i dag än i går.

Han är mer intresserad av sport än jag.

- oregelbunden

Har ni en större storlek?

Mår du bättre nu?

Superlativ

Obestämd form

- regelbunden

Den första uppgiften var svårast.

Den är mest praktisk också.

- oregelbunden

Anders är äldst och Eva är ungst i familjen.

Adjektiv efter vissa ord

- possessiva pronomen + bestämd form

Vill du köpa min gamla bil?

- genitiv + bestämd form

Där är Kalles nya cykel.

- demonstrativa pronomen + bestämd form

Vad kostar den här stora TV:n?

- indefinita pronomen + obestämd form

Har ni någon ny modell?

Det här var inget svårt prov.

Kan du rekommendera några intressanta böcker?

Adverb

Interrogativa adverb

Var bodde du, sade du?

När ska jag börja?

Varför då?

Vart tänker ni gå?

Rumsadverb

- riktning

Jag kom hit för ett år sedan.

Hon längtar hem.

- befintlighet

Där kan man läsa ekonomi, juridik, historia och geografi.

När är du hemma i kväll?

Tidsadverb

Det snöade i morse.

Satsadverb

Jag är tyvärr sjuk så jag kan inte komma.

Orsaksadverb

Väckarklockan ringde inte så därför är jag sen.

Sättsadverb

Prata inte så högt!

Gradadverb

Jag jobbar mycket just nu.

Negation

Jag hittar inte mina nycklar.

Konjunktioner

Samordnande

- följd

Jag förstår inte så bra så du måste tala långsamt.

- orsak

Jag är hungrig för jag har inte ätit.

- alternativ

Ska vi gå på bio eller på teater?

Han är antingen försenad eller sjuk.

- förenande

Jag gjorde mina läxor och sedan gick jag och lade mig.

- motsats / invändning

Hon hatar julen men älskar midsommar..

Underordnande

- tid

I morse vaknade jag innan klockan ringde.

Hon var tvungen att stanna hemma tills febern hade gått ner.

Du kan väl ringa mig när du är färdig?

Jag kan inte bestämma något förrän jag har talat med henne.

- orsak

Jag vill byta den här därför att den är för liten.

Jag var hemma eftersom jag var sjuk.

- avsikt

Jag gick till apoteket för att köpa huvudvärkstabletter.

- villkor

Jag kommer om jag hinner.

- kontrast/motsättning

Klockan fungerar inte trots att jag har bytt batterier.

Fastän lönen är låg trivs jag bra.

Han måste ta bilen även om det är kallt..

- relation

Har du träffat min syster som bor i Göteborg?

- jämförelse

Hon är längre än jag.

Han är lika gammal som jag.

- ”att”

Jag vet att det är bra.

Prepositioner

tid

Vi har jobbat här i fem år.

Jag kom hit för ett år sedan.

De har öppett från elva till tre.

De har semester mellan första juli och femte augusti.

Jag kommer om en timme.

Jag har inte varit där på många år.

frekvens

Jag reser utomlands två gånger om året.

De äter tillsammans en gång i månaden.

upphov/material

Huset är av trä.

Filmen är av Lars Molin.

rum

Jag bor på Drottninggatan i Lund.

Banken ligger bredvid skoaffären.

Gå under bron och över Kungsgatan och sedan ligger apoteket vid torget.

Vi ses utanför restaurangen.

Jag har parkerat bakom huset.

Mellan skogen och vägen ligger en sjö.

Stå inte framför mig!

riktning

Jag åker till Göteborg via Hässleholm.

Nu körde du mot rött ljus.

jämförelse

Filmen är dålig jämfört med boken.

övrigt

Jag har köpt en present åt henne.

Jag jobbar med honom.

Utan mjölk, tack.

Jag är allergisk mot katter.

Är du för eller (e)mot?

Ordföljd

Huvudsats

- påstående

Jag förstår.

Jag vet inte.

Jag känner inte honom.

Hon träffade honom i går kväll.

Jag ringer dig på jobbet om en timme.

I går köpte jag ett gymkort.

Om det regnar stannar vi hemma.

Det är bra, tycker jag.

- fråga

Åker ni till Småland på lovet?

Kan jag lämna ett meddelande?

Vad sade du?

- utrop/kommentar

Vilken fin jacka!

Vilken fin bil du har!

- uppmaning

Stäng dörren!

Bisats

- allmän bisats

Jag frös eftersom jag bara hade en tunn tröja.

- indirekt tal

Jag förstår inte varför hon inte kommer.

- indirekt fråga

Vet du när nästa buss går?

Ordbildning

1. Substantivsuffix
  - are lärare
  - er(ska) skådespelerska
  - ande studerande
  - (n)ing rökning
  - ling älskling
  - e möte
  - else förståelse
  - het erfarenhet
  - lek storlek
  - dom sjukdom
  - skap medborgarskap
  - (s)ion diskussion, division
  - tion motion
  - ism turism
  - ent student
  - ist egoist
  - ör frisör
  - tör servitör
  - tris servitris

2. Substantivprefix
  - o- ovän
  - miss- misstanke

3. Adjektivsuffix
  - ig /-lig jobbig, vanlig
  - (i)sk praktisk
  - ande/-ende ankommande, avgående
  - sam tacksam

-bar bärbar
-full fantasifull
-lös arbetslös
-fri sockerfri
-vänlig miljövänlig

4. Adjektivprefix   o- osäker, otrevlig

5. Verbsuffix   -a hjälpa, mejla
   -na sakna
   -era fungera, reparera

6. Verbprefix   miss- missförstå